

Notat

**Til Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi og Folketingets
Europaudvalg**

**Halvårlig status over resultater og initiativer vedr. forskning og udvikling
inden for EU-samarbejdet**

I denne halvårige orientering af Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi og Folketingets Europaudvalg omtales de væsentligste sager vedr. forskning og udvikling under det britiske formandskab i andet halvår af 2005 samt større sager, som forventes behandlet under det østrigske formandskab i første halvår af 2006.

**Kommissionens forslag til syvende rammeprogram for forskning og
teknologisk udvikling**

Fokus for arbejdet med forskning og udvikling i Konkurrenceevnerådet i andet halvår 2005 har været forslaget til syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling. Forslaget blev fremsat af Kommissionen den 6. april 2005, præsenteret på Rådsmødet den 18. april 2005 og har siden været substansbehandlet på de følgende Rådsmøder under det luxembourgiske og britiske formandskab.

Ved det seneste Rådsmøde den 28. november 2005 blev der mellem medlemslandene opnået tilslutning til en såkaldt *delvis fælles tilgang* til indholdet af det syvende rammeprogram. Grunden til, at der ikke kunne aftales en *fælles holdning* den 28. november var, at der på det pågældende tidspunkt hverken forelå en udtalelse fra Europa-Parlamentet eller en aftale om de finansielle perspektiver for 2007-2013 og dermed heller ikke et budget for det syvende rammeprogram.

Hvad angår udtalelsen fra Europa-Parlamentet, forventes denne først at foreligge i marts 2006.

Hvad angår budgettet for det syvende rammeprogram, blev der på DER i Bruxelles den 15.-16. december 2005 opnået enighed blandt medlemslandene om de finansielle perspektiver for 2007-2013. Under Budgetlinien 1A – Konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse, der bl.a. indeholder udgifterne til forskningsrammeprogrammet, er der samlet for den syv-årige periode afsat 72.120 mio. euro. I kompromisteksten om de finansielle perspektiver opfordrer DER Rådet og Europa-Parlamentet til særligt at prioritere forskning ved allokeringen af midler til de forskellige politikker under overskrift 1A. Endvidere mener DER, at udgifterne til forskning i 2013 bør være 75 % højere end i 2006.

16. januar 2006

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 700
Dok-id 407300

Center for Analyse og Politik
Charlotte Pedersen
Telefon 3392 9081
Telefax 3311 3620
E-post cjp@vtu.dk

Det endelige budget for rammeprogrammet vil altså afhænge af den interinstitutionelle aftale mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om de finansielle perspektiver og fordelingen af de overordnede budgetlinier på de enkelte politikker.

Kommissionens forslag til rammeprogrammet har generelt fået en positiv modtagelse blandt medlemslandene. På enkelte områder har der dog været ført længere forhandlinger med henblik på at opnå enighed mellem landene.

Kvote for deltagelse af små og mellemstore virksomheder (SMV)

Der har i alle medlemslande været et ønske om at styrke virksomhedsdeltagelsen i rammeprogrammet. Dette søges opnået ved en ændret tilrettelæggelse af rammeprogrammet. En række lande ønskede imidlertid også at fastsætte en kvantitativ målsætning for omfanget af SMV-deltagelsen i rammeprogrammet. Som forhandlingerne skred frem voksede denne gruppe af lande, og i den endelige kompromistekst blev der fastsat en kvantitativ målsætning på mindst 15 pct. i lighed med sjette rammeprogram.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Organisering af Det Europæiske Forskningsråd (ERC)

I Kommissionens forslag var der lagt op til, at ERC skulle organiseres som et agentur under Kommissionen, hvilket ville give medlemslandene og Kommissionen betydelig indflydelse på ERC's arbejde. Flertallet af medlemslandene har ønsket at sikre en højere grad af uafhængighed for ERC end den, der var lagt op til i Kommissionens forslag. En mindre gruppe af lande derimod kunne tilslutte sig Kommissionens forslag, som det forelå.

Gruppen af lande, der ønskede en højere grad af uafhængighed for ERC, blev i løbet af forhandlingerne splittet i to. Den ene gruppe kunne acceptere en to-trinsmodel for ERC, hvor Kommissionen i den initiale fase fik en større grad af kontrol med ERC. Den anden gruppe bestående af bl.a. Danmark holdt fast på, at en så høj grad af uafhængighed som muligt måtte sikres fra starten, f.eks. ved anvendelse af traktatens artikel 171, med henblik på at sikre ERC's troværdighed i europæiske forskerkredse.

I den endelige kompromistekst blev det til, at ERC i første omgang etableres som et agentur under Kommissionen. I 2010 gennemføres en evaluering af den valgte organiseringsmodel for ERC. Evalueringen skal på passende vis føre til en ændring af ERC's struktur og mekanismer

Det forventes, at der kan træffes afgørelse om en endelig fælles holdning i Rådet til det syvende rammeprogram på Rådsmødet i maj under det østrigske formandskab.

Kommissionens forslag til særprogrammer under syvende rammeprogram

Kommissionen fremlagde sit forslag til særprogrammer den 21. september 2005. Særprogrammerne blev præsenteret for Rådet på mødet den 11. oktober 2005. Den egentlige substansbehandling af de fem særprogrammer under det ikke-nukleare rammeprogram og de to særprogrammer under det nukleare program vil først finde sted på de to Rådsmøder under det østrigske formandskab. En endelig

fælles holdning vil først kunne træffes på det sidste møde under det østrigske formandskab.

Videnskabsministeriet har i oktober måned 2005 gennemført en bred national høring om forslaget til særprogrammer.

Kommissionens forslag til regler for deltagelse i rammeprogrammet

I slutningen af december 2005 fremlagde Kommissionen sit forslag til regler for deltagelse i rammeprogrammet. De nuværende regler for deltagelse i det sjette rammeprogram har været udsat for betydelig kritik, som bl.a. skyldes, at tilrettelæggelsen af rammeprogrammet har undergået betydelige ændringer fra det ene rammeprogram til det andet. Der er derfor store forventninger til, at der i det syvende rammeprogram sker en væsentlig forenkling af reglerne for deltagelse.

Reglerne for deltagelse vil blive behandlet første gang på Rådsmødet i marts.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Videnskabsministeriet vil gennemføre en national høring om forslaget til regler for deltagelse.

ITER – International Thermonuclear Experimental Reactor

I slutningen af første halvår 2005 blev der indgået en 6-parts aftale om etableringen af ITER i den sydfranske by Cadarache. Det forventes, at Kommissionen under det østrigske formandskab vil fremlægge forslag til, hvorledes etableringen af ITER tilrettelægges i detaljer. Rådet forventes at træffe beslutning herom på Rådsmødet i maj.

Rumpolitik

I første halvår af 2005 blev der afholdt to fælles ESA/EU Rumrådsmøder, hvor parterne nærmede sig hinanden vedr. de overordnede opgaver for en fælles europæisk rumpolitik. Under det britiske formandskab blev der afholdt et enkelt Rumråd, hvor EU og ESA blev enige om et sæt retningslinier for den fælles rumpolitik. Et naturligt afsæt for den fælles rumpolitik vil være GMES-projektet (Global Monitoring for Environment and Security), der har til formål at indsamle miljø- og sikkerhedsrelaterede data ved hjælp af et omfattende jordobservationssystem. Det er planen, at der i forbindelse med Konkurrenceevnerådsmødet i maj skal afholdes et fjerde Rumråd.

Lissabon-strategien

Som opfølgning på den reviderede Lissabon-strategi, der blev vedtaget på forårstopmødet i marts 2005, blev der vedtaget et sæt såkaldte integrerede retningslinier, der har til hensigt at fremme initiativer i såvel medlemslandene som i Fællesskabet, der kan bidrage til øget vækst og beskæftigelse. Med udgangspunkt i disse retningslinier har alle medlemslandene skullet udarbejde såkaldte nationale reformprogrammer, hvori der beskrives reformer og initiativer, der er gennemført eller påtænkes gennemført med henblik på at skabe øget vækst og beskæftigelse.

Danmark afleverede sit nationale reformprogram til Kommissionen i oktober 2005.

Forud for forårstopmødet i marts 2006 vil Kommissionen fremlægge sin årlige fremskridtsrapport, hvor den bl.a. behandler de nationale reformprogrammer. På mødet i Konkurrenceevnerådet i marts før forårstopmødet vil Konkurrenceevnerådet have mulighed for at komme med input til indholdet af denne rapport.

Meddelelse fra Kommissionen "More research and innovation – investing for growth and employment: a common approach"

Denne meddelelse erstatter meddelelsen om 3%-målsætningen, der var planlagt fremlagt i andet halvår af 2005.

Som led i den reviderede Lissabon-strategi har Kommissionen i stedet valgt at udarbejde en integreret meddelelse, der adresserer det samlede forsknings- og innovationsspektrum. Meddelelsen udgør Fællesskabets bidrag til implementeringen af den reviderede Lissabon-strategi og udstikker de nærmere initiativer inden for forskning og innovation, der vil blive igangsat på Fællesskabsniveau med henblik på at fremme vækst og beskæftigelse.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Konkurrenceevnerådet vedtog på mødet i november et sæt Rådskonklusioner på baggrund af meddelelsen. I konklusionerne fremhæver Rådet endnu engang betydningen af forskning og innovation som et nøgleområde for Europas konkurrenceevne, og at der er behov for en indsats på dette område på alle niveauer, i EU, nationalt og regionalt. Endelig henviser Rådet endnu en gang til Barcelona-målsætningen om, at de samlede investeringer i forskning og udvikling skal nærme sig 3 pct. af BNP frem med 2010.

Kommissionens forslag til et flerårigt rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (CIP)

Kommissionen fremlagde sit forslag til et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (CIP) i april 2005 og præsenterede det for Konkurrenceevnerådet den 6. juni 2005. Med CIP foreslår Kommissionen at en række eksisterende programmer inden for IKT, energi, miljø samt innovation og iværksætteri samles i ét program for at styrke den europæiske konkurrenceevne og innovation.

Den første substansbehandling af forslaget fandt sted på Rådsmødet den 29. november 2005.

I relation til forskning og udvikling har der været en del debat i Rådet om risikoen for overlap mellem CIP og det syvende rammeprogram. Fra dansk side har man i Rådet lagt vægt på, at der skal sikres synergi og komplementaritet mellem de to rammeprogrammer.

Der er fra det østrigske formandskab lagt op til, at der tilstræbes en afgørelse om vedtagelse af rammeprogrammet på Rådsmødet i marts. Alternativt vil der blive truffet afgørelse på mødet i maj.

Internationalt samarbejde inden for videnskab og teknologi

I forbindelse med gennemgangen af forslaget til syvende rammeprogram blev der fra en række medlemslande, herunder Danmark, efterspurgt en samlet strategi for

Fællesskabets samarbejde med tredjelande. Kommissionen har derfor lagt op til at fremlægge en meddelelse om Fællesskabets internationale samarbejde om videnskab og teknologi med tredjelande. Meddelelsen vil blive fremlagt på Rådsmødet i maj. Der er lagt op til en vedtagelse af Rådskonklusioner.

Etablering af et European Institute of Technology (ETI)

I forbindelse med forårstopmødet i marts 2005 foreslog Kommissionens formand, José Manuel Barroso, at man etablerer en europæisk pendant til det amerikanske Massachusetts Institute of Technology, der skal samle de bedste kræfter i Europa inden for uddannelse, forskning og teknologisk udvikling inden for en række lovende teknologier. Kommissionen har haft forslaget i bred høring i efteråret 2005. Der er lagt op til, at Kommissionen fremlægger en meddelelse om etableringen af ETI i begyndelsen af 2006 med henblik på, at spørgsmålet kan drøftes på forårstopmødet i DER.

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**